CURRENDA X.

A. D. 1858.

L. K. 2113.

W. Cesarskie Rozporządzenie

z d. 3. Czer. 1858, z Dzien. Praw Państwa Część XXV, L. 92. wyd. 30. Czerwca r. b. w Zeszycie XXIII, str. 312 o prawności lub nieprawności rodu dzieci z małżeństw nieważnych pomiędzy niekatolikami.

„Chcąc na równi postawić dzieci z małżeństw nieważnych, zawartych między osobami, nie ulegającemi ustawie małżeńskiej dla katolików w Austryi z dnia 8. Paźdz. 1856 r. N. 185 Dziennika Praw Państwa, pod względem prawności lub nieprawności ich rodu z dziećmi, pochodzącemi z małżeństw nieważnych osób, których sprawy małżeńskie ocenione być winny wedle postanowień niniejszéj ustawy, po wysłuchaniu Moich Ministrów i zasiągnieniu zdania Mojéj Rady Stanu rozporządzam co następuje:

Dzieci urodzone z nieważnego małżeństwa, zawartego między osobami, nieulegającemi pod względem spraw małżeńskich postanowieniom Patentu z dnia 8. Paźdz. 1856 r. Nr. 185 Dziennika Praw Państwa, już po obwieszczeniu rozporządzenia tego, lub też pierwéj wprawdzie zawartego, lecz po onéjże chwili kontynuowanego, bez różnicy powodów, na jakichby się nieważność małżeństwa zasadzała, uważane być winny za dzieci prawego rodu, jeżeli przynajmniéj jedno z ich rodziców zostaje w bezwinnéj niewiadomości o przeszkodzie.

O ile dzieci takowe wyłączone zostają od dostąpienia majątku, który wedle ustanowień familijnych dla potomstwa prawego wyłącznie zastrzeżonym jest, ocenionêm być musi wedle powszechnych postanowień prawnych.“

Laxenburg dnia 3. Czerwca 1858. **Franciszek Józef** m. p.

L. K. 2113. 2123.

Rozporządzenie WW. Ministerstw Wyznań i Oświecenia,

tudzież Sprawiedliwości i t. p. z 13. Czerwca 1858 z Dzien. Praw Państwa, Cz. XXV, L. 95 wydanéj 30. Czerwca r. b. w Zeszycie XXIII z 26. Lipca r. b. na str. 314, 315, 316. dotyczące wymogów i wykazu prawnego istnienia duchownych zakonów i kongregacyj, oraz warunków, jakie zachowane być winny przy zawarciu interesów prawnych imieniem onychże.

„Na zasadzie artykułów 28 i 29 konkordatu w przedmiocie zaprowadzenia duchownych zakonów i kongregacyj niemniéj wykonywania ich prawa co do zawierania interesów prawnych rozporządza się niniejszém w skutek Najwyższego Postanowienia z dnia 3. Czerwca 1858 r. co następuje:

§. 1. Biskup, w którego dyecezyi nowy dom zakonu ma być założony, uwiadomić powinien o tém przedsięwzięciu polityczną władzę krajową (w Pograniczu Wojskowém komendę jeneralną krajową), wymienić środki utrzymania, jakie do dyspozycyi stoją, a jeżeli zakon lub kongregacyja, do któréj dom mający być założonym, należeć ma, w Austryi jeszcze prawnie nie istnieje, zarazem udzielić wiadomość o kościelném potwierdzeniu, powołaniu i zasadniczém urządzeniu téj duchownéj korporacyi, z przedłożeniem statutów.

§. 2. Jeżeli chodzi o założenie nowych konwentów zakonów lub kongregacyj duchownych, w Austryi prawnie już istniejących, a nie zachodzą szczególne jakie wątpliwości, wówczas władza polityczna krajowa (w Pograniczu wojskowém jeneralna komenda krajowa) upoważnioną jest, dać zezwolenie Biskupowi; atoliż obowiązaną jest doniesienie o tém uczynić Ministerstwu Wyznań i Oświecenia, (w Pograniczu wojskowém Nadkomendzie wojskowéj).

§. 3. Idzie zaś o założenie korporacyi duchownéj, w Austryi jeszcze nie istniejącéj, albo też gdy osobliwe zachodzą trudności, wówczas rzecz przedłożoną być ma wspomnionemu Ministerstwu (w Pograniczu wojskowém drogą Nadkomendy wojskowéj), które w pierwszym przypadku zasiągnąć winno Uchwały Najwyższéj. Najwyższa Uchwała zaprowadzenia nowych zakonów i kongregacyj, dotąd w Austryi nie istniejących, obwieszczoną zostanie w Dzienniku Praw Państwa.

§. 4. Konwenta, które już przed działalnością konkordatu z dnia 18. Sierpnia 1855 r., obwieszczonego Najwyższym Patentem z dnia 5. Listopada 1855 r. (Nr. 195 Dziennika Praw Państwa) w Austryi istniały, uważane będą za prawnie istniejące na podstawie tejże okoliczności, która, gdyby nie była jeszcze wiadomą, wykazaną być ma świadectwem politycznéj władzy krajowéj. Te zaś, które założone zostały po 5tym Listopada 1855 r. wykazać mają, gdzie idzie o udowodnienie prawnego ich istnienia, iż założenie onychże nastąpiło za zezwoleniem Rządu.

§. 5. Prawnie istniejące w Austryi duchowne zakony i kongregacyje obojéj płci mają prawo, z przestrzeganiem przepisów prawnych a względnie postanowień, tyczących się sprzedaży lub obciążenia dóbr kościelnych, zawierać interesa prawne, a mianowicie, o ile tego dozwala reguła ich zakonu, nabywać własności wszelkim sposobem prawnym. Przytém, nie zważając na bieżące czynności zwyczajnege trybu w gospodarstwie, zastąpione będą przez przełożonych miejscowych, którzy jednak, jeżeli wedle urządzenia zakonu, podlegają prowincyjałowi, wykazać się muszą, iż mają ku temu zezwolenie od niego. Przepisy zakonu, któremi przełożeni miejscowi w inny sposób ograniczeni są przy zawieraniu interesów prawnych, przedłożone będą Ministerstwu Wyznań i Oświecenia, i do powszechnéj wiadomości podane. Tylko przeciw ważności interesów prawnych, zawartych po nastąpioném w ten sposób obwieszczeniu, może zarzut z statutów takowych być czerpanym.

§. 6. Przy wszystkich rozprawach, dotyczących spraw cywilnych lub innych, przed władzami publicznemi odbywanemi być mających, wykazać się mają przełożeni miejscowi z własności téj potwierdzeniem Biskupa ich siedziby. Przy nabyciu własności Biskup

oraz poświadczy, iż dotyczącéj duchownéj korporacyi, wedle reguły zakonu, nie jest odmówiona zdólność ku temu.

§. 7. Władze, które prowadzenie książek publicznych powierzone sobie mają, obowiązane są, o każdém nabyciu dóbr nieruchomych ze strony zakonów lub kongregacyi duchownych doniesienie uczynić politycznéj władzy krajowéj (w Pograniczu wojskowém komendzie jeneralnéj krajowéj). Toż samo nastąpić ma przy wszelkich zmianach nieruchoméj własności takowych korporacyj, zaciągniętéj do ksiąg publicznych, bez różnicy czy idzie o pozbycie lub jakiekolwiek obciążenie."

☞ Według osnowy §. 5. Przełożeni klasztorów dwojakim sposobem mogą bydź ograniczeni w sprawowaniu interesów prawnych; albo zakazem bez wiedzy swoich Prowincyjałów nie zawierać takowych, albo statutami zakonu inne jeszcze ograniczenia mogą bydź zastrzeżone. W pierwszym razie wszyscy przełożeni potrzebują do przedsiębrania interesów prawnych pozwolenia swoich Prowincyałów; w 2gim Prowincyałowie na mocy §. wzmiankowanego obowiązani są przedłożyć owe statuta ograniczające Wysokiemu Ministerstwu Wyznań i Oświecenia przez Wys. Rząd krajowy celem ogłoszenia ich w publicznych pismach, gdyż inaczéj Prowincyjałowie nie mieliby prawa wystąpić przeciw prawności zawartych spraw przez miejscowych przełożonych z pominięciem owych statutów ograniczających. Na tę okoliczność na mocy zlecenia Wys. Rządu krajowego z 26. Lipca 1858 L. prez. 2566 uwagę się zwraca Prowincyałów, za pośrednictwem przełożonych miejscowych, którym to ostatnim polecamy tym końcem, aby w przeciągu miesiąca o uskutecznieniu tego wezwania, czyli o uwiadomieniu Ichże Nas przez JJXX. Dziekanów zapewnili, czego aby dopilnowali, tych ostatnich niniejszém obowięzujemy.

Z konzystorza Biskupiego. Tarnów 5. Sierpnia 1858.

N. 2202.

De conscientiosa bonorum ecclesiasticorum conservatione. nec non de recto proventuum usu.

Lætiorem induere faciem observantur templa Dei vivi ac Sanctorum Ejus ab illo tempore, quo plures e Vener. Clero, æmulando inter se, exemplarem curam gerunt jam ædium sacrarum earumq. suppellectilis; jam ædificiorum œconomicorum, tempestive ruinæ restauratione, reædificatione, resartione occurendo. Tempestive indicant Officiis respectivis necessitatem restaurationis, aut suppellectilis augmentationis, quæ partim ope concurrentiæ, partim ope redituum e beneficio ad effectum deducere conantur. Minores reparationes circa indumenta sacra, circa candelabra, scamna, fenestras, tecta, ædificia... in se plurimi suscipiunt zelantes pro domo Dei; ad majores autem sæpenumero parochianos a tempore sublatæ subditelæ opulentiores effectuandas... eloquentia sua exstimulare norunt... contribuendo ex sua parte ad easdem notabilem summam. Hocce piissimo Rectorum plurium studio gaudent Ecclesiæ tectis novis, parietibus intus pictis, altaribus et candelabris restauratis, calicibus deauratis, thuribulis deargentatis, figuris aut imaginibus adornatis, paramentis renovatis aut noviter comparatis, liteaminibus nitidis et novis, lustris pensilibus, crucibus, calicibus, stationibus adauctis, organis reparatis.... Ephemerides pro æviterna memoria collaudabant quoq. fautores scholarum, qui aut suam aut

præterea alienam dotare juverant e Ven. Clero. Utinam omnes, præprimis, qui beneficio fruuntur pinguiori, zelatorum ejusmodi sequerentur exemplum! Utinam nulla in Diæcesi Nostra ecclesia areanearum telis, fractis fenestris, candelabris, cancellis, scamnis, confessionalibus, corrosis vexillis vel laceris indumentis; squalidis linteaminibus, attritis picturis, dirutis monumentis, sepimentis, tectis penetralibus... oculos fidelium amplius non offenderet, murmurq. haud excitaret contra Parochos, sponsos ecclesiæ, quorum habitatio parietum munditie, suppellectilis elegantia, picturarum ac vasorum fulgore, vestium nitore... excellere conspicitur! Utinam nunc, ubi plures *ex indemnisatione* consequuntur *syngraphas* summarum pro præterito haud exiguarum, in ecclesiæ splendorem contribuerent summam notabilem, paccarentq. populum redimentem se ab onere tanto ast murmurantem, imprimis indignantem. si videt conversionem summaram acquisitarum, quas jurium ecclesiæ defensores, Parochi ceu *peculium* ecclesiæ coram populo deprædicant, actu tamen non ceu Esiæ peculium tractant, in res profanas, in consanguineorum nequaquam pauperum aut personarum exosarum saginationem, dotationemve! Utinam nullus in posterum Cooperator contra suum Principalem, qui pro expensis ecclesiæ ratione Vicarii **10 Rh. C. M.** in inventario detruncatos habet, conquereretur, quod sibi 4 candelas sub Cantato, accendi vetat, sub falso prætextu, duas solummodo necessarias esse pro Cantato; quod in calice intus detrito, vino vilissimo aut dubio... sanctissimum immaculatumq. Missæ Sacrificium celebrare cogitur! Utinam cessarent rixæ inter Rectores et Cooperatores propullantes exinde sæpe, quod contra effatum ss. Litterarum *bovi trituranti os alligetur....* quod saginati jam et locupletati Principales suos Collaboratores in vinea marcullentos et pauperes sinunt, domoq. sua ad beneficium vacuos dimittere non verentur! Utinam hocce ævo politiori non amplius audiatur querela S. Bernardi in Homilia super Evangelio *de bono pastore*, contra mercenarios sui ævi, quam heic repetere duximus: „Non omnes sunt amici sponsi, quos hodie sponsæ (ecclesiæ) hinc inde assistere cernis et qui, ut vulgo ajunt, eam quasi addexterare videntur. Pauci admodum sunt, qui non, quæ sua sunt, quærant, ex omnibus charis ejus. Diligunt munera, non possunt pariter diligere Xtum, quia manus dederunt mammonæ. Intuere, quomodo incedunt nitidi et ornati, circumamicti varietatibus, tanquam sponsa procedens de thalamo suo. Nonne si quempiam talium repente eminus procedentem aspexeris, sponsam potius putabis, quam sponsæ custodem? Unde vero hanc illis exuberare existimas rerum affluentiam, vestium splendorem, mensarum luxuriam, congeriem vasorum.... nisi de bonis sponsæ? Inde est, quod illa pauper et inops et nuda reliquitur, facie miseranda, inculta, hispida, exangui. Propter hoc non est hoc tempore *ornare* sponsam, sed *spoliare:* non est *custodire*, sed *perdere:* non est *defendere*, sed *exponere:* non est *instituere*, sed *prostituere:* non est *pascere* gregem, sed mactare et devorare: dicente de illis Domino: *Qui devorant plebem meam, ut cibum panis...* Alto demersi oblivionis somno, ad nullum Dominicæ comminationis tonitru expergiscuntur, ut vel suum ipsorum periculum expavescant.“

Congratulamur Vobis Dilectissimi! qui tenuibus licet reditibus provisi, sponsam potius, qnam Vosmet ipsos ditare consuevistis; qui et Vicariis et organariis et scholæ magistris

os non alligatis, qui e peculio Ecclesiæ *frangitis esurienti panem*; nam hic in *aeterna memoria* eritis et in cœlis merces Vestra copiosa erit. Vos autem, qui non *diligitis decorem* domus Dei et *locum habitationis gloriae* Ejus; qui clauditis pauperi manum... obsecramus in Xto, ut relegatis paragraphos Juris Canonici tractantes de *recto bonorum Esiae usu*, quos plane videmini Vos oblivioni tradidisse, nam illi abunde docent, prout jam S. Urbanus Papa scripserat: *Ipsae res fidelium, quae Domino efferuntur, non debent in alios usus, quam ecclesiasticos, et Christianorum fratrum vel indigentium converti: qnia vota sunt fidelium et pretia peccatorum ac patrimonia pauperum.* Ipsi Clero non concedunt *dominium* perfectum, sed administrationem, de qua respondeant. Attribuunt jus Clero: 1. partem redituum certam, convertendi in *congruam sui sustentationem*, et 2. obligationem imponunt illam, quæ a honesta sustentatione remanet, erogandi in pios usus, qui reputantur esse expensae pro *indigentiis* Esiae, pro decore ejus &c. expensae in *Adjutores* Cultus divini, et culturae populi, praeprimis juventutis; expensæ in *pauperes* loci, pauperes consanguineos, et exteros, qui opem aut personaliter, aut provocationibus officiosis implorant. Juxta hocce axioma testamenta a Clericis condenda imperantur super collecta substantia e reditibus beneficii, aut e stipendiis Missarum aut salario spirituali; et qui respectivi ab intestato decedunt, eorum substantia inventa in has 3 partes dividitur, et addicitur: *una tertia pars pro Esia loci*, una pro *consanguineis* et una pro *pauperibus*, si consanguinei pauperibus adnumerari haud possint; alias pars etiam pauperum ipsis cedit. Quinimo Canonum Scrutatores iiq. primae auctoritatis obligationem sub 2. memoratam ceu *officium justitiae* venditant, quo neglecto quisq. ad compensationem tenetur jam Esiae, jam pauperibus, vel stante vita vel extincta... vi testamenti. Ut nemo ignoret, quantum in congruam sui conservationem expendendum habeat, Synodus Trident. ses. 25. C. 1. de reform. exemplo Patrum in Conc. Carthag. non solum jubet, „ut modesta suppellectili, et mensa, ac frugali victu contenti sint, verum etiam in reliquo vitae genere, ac toto ejus domo caveant, ne quid appareat, quod a sancto hoc instituto sit alienum, ac vanitatum contemptum non praeseferat.“ Meminerint, quod Cardin. Bellarmin Admonit. ad Eppum Thean. nepot. suum scripsit: *Parum refert, utrum Praelatus damnetur ad inferos, quia peccavit contra justitiam, an quia peccavit contra caritatem non bene distribuendo facultates suas.* Perpendant, quae S. Bernardus contendit: *Res pauperum non pauperibus dare, par sacrilegii crimen esse dignoscitur; sane patrimonia pauperum facultates ecclesiae.* Fundatores beneficiorum in erectionis Instrumentis non semper quidem exprimunt claris verbis obligationem, ecclesias et pauperes e reditibus eorum juvandi, ast certum est, eos dotatione imprimis lautiore haud intendisse usus eorum profanos, sed ecclesiasticos. Expressiones in erectionibus: *ad majorem Dei cultum; ad expiationem peccatorum; in salutem fidelium, in suffragium animarum...* hocce saluberrimum officium abunde innuunt. Contremiscant recordatione verborum Salvatoris: *Redde rationem villicationis tuae* cuncti, qui reditibus beneficii, peculio Esiae et pauperum emunt praedia, domos &c. charis suis. Relegite Vener. Usufructuarii desuper, quae Currenda IV. ex a. 1849 sub N. 1775 super recta bonorum ecclesiae dispensatione &&. in

medium profert. Volvite alia in Disciplina Morali desuper obvia, et eis, verbisq. Nostris excitati nolite Judam defraudatorem imitari; nec quaerere quae sua, sed quae sponsae sunt, et etiam Vos de concreditis Sibi 5 Sponsae talentis, alia 5 coram Judice Strictissimo, Sponso Sponsae ecclesiae fidelissimo exhibere valeatis audiatisq. illa dulcissima verba: *Euge serve bone! quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constituam, intra in gaudium Domini tui.*

N. 2372.

Gratiarum actio Ven. Decanatui Czchov. pro dono in rem templi SS. Martyrum Alexandri at Sociorum &c.

Præter grates e parte Nostra pro quota 13 Rh. 36 x. C. M. in exiguo V. Decanatu Czchov. pro basilica prælaudatorum Martyrum collecta Largitoribus D. O. M. benedictionem Suam desuper affundere aliosq. Dacanatus adhuc cum similibus quotis restantes inflammare dignetur.

E Consistorio Episcopali. Tarnoviæ 2. Septemb. 1858.

N. 1825.

Dobroczyńcy dla kościołów w 3. Dekanatach z r. 1857 i t. d. ogłaszają się.

I. W Dekanacie Staro-Sandeckim.

W Nawojowéj sprawiła parafianka Jeshosz Albę i Obraz; na dwie zaś chorągwie ofiarowała Ogórkowa 40 fl. *W Tyliczu* Jks. Maciéj Wróbel wraz z parafianami sprawił Stacye, odzłocił kielich, organista zaś Jędrzéj Krokus własnym kosztem sprawił obraz śś. Piotra i Pawła. *W Piwnicznéj* Jks. Proboszcz Mamakiewicz sprawił kapę czarnego koloru. *W Barcicach* WJks. Szymon Rejowski sprawił do kościoła własnym kosztem ornat i kapę białego koloru, 2 pająki, 2 alby, tudzież 4 przedołtarze (antependia).

II. W Dekanacie Wadowickim.

W Barwałdzie za staraniem Jks. Proboszcza Mikołaja Wątorskiego dwie alby wartości 12 ZłR. dwie chorągwie za 40 ZłR. i odnowiono obraz Matki Boskiéj w pobocznym ołtarzu. *W Choczni* za staraniem Jks. Proboszcza Józefa Komorka sprawili pobożni parafianie kapę za 62 ZłR. i tuwalnie za 60 ZłR. *W Frydrychowicach* sprawił Jks. Proboszcz Reklewski ornat czarny za 32 ZłR. i pacyfikał za 14 ZłR. *W Graboszycach* za staraniem Jks. Proboszcza Jana Waligórskiego sprawiono dwie choręgwie wartości 25 ZłR. i kapę czarną za 27 ZłR. *W Inwałdzie* za staraniem Jks. Proboszcza Lewartowskiego sprawiono ornat czerwony w wartości 30 ZłR. i kadzielnicę posrebrzaną wartości 14 ZłR. *W Kleczy* za staraniem Jks. Proboszcza Goralika sprawiono ornat biały wartości 28 ZłR. *W Radoczy* za staraniem Jks. Proboszcza Paulischty przybyły dwie kapy, jedna czarna wartości 33 ZłR. druga biała za 37 ZłR. *W Rzykach* za staraniem Jks. Proboszcza Jana Bobczyńskiego ponaprawiano, i powyzłacano pięknie ołtarze, sprawiono dwie kapy wartości 70 ZłR. *W Stryszowie* za staraniem Jks. Proboszcza Andrusikiewicza poprawiono

kościół i budynki parafialne, sprawiono ornat biały wartości 25 ZłR. czarny 35 ZłR. *W Wadowicach* za staraniem Jks. Proboszcza Bocheńskiego sprawiono ławki, konfesyonały, Cyborium i dwie kaplice odnowiono. *W Wieprzu* za staraniem Jks. Proboszcza Lipki odnowiono ołtarze, sprawiono kielich srebrny wartości 120 ZłR. ornat biały 32 ZłR.

III. W Dekanacie Bialskim.

Przybyło w r. 1858 mianowicie: *W Białéj* dwa ornaty koloru białego. *W Dankowicach* za staraniem Jks. Proboszcza Antoniego Lewkowicza wymalowano kościół, przyozdobiono obrazami ŚŚ. pozłocono ołtarze. *W Hałcnowie* za staraniem Jks. Proboszcza Jana Templa ołtarze odnowione i wymalowane. *W Jajuszowicach* sprawił do kościoła Jks. Proboszcz Makary Maniecki ornat czarny, trzy nakrycia na ołtarze, dwa relikwiarze; parafianie zaś sprawili kapę i pająka na 18 świec. *W Staréjwsi* kościół pokryto i wewnątrz upiększono.

☞Powyższych Dobroczyńców wyszczególniwszy Ordynaryjat tutejszy dzięki Im czyni imieniem Oblubienicy Jezusa Chrystusa za gorliwość i ofiary, a udziela Im błogosławieństwa swego; oraz poleca Ich Opatrzności Najwyższego, któremu już to słowem już to czynem, jedni mniéj, drudzy więcéj odwdzięczali się zachęceniem, ozdobieniem lub wzbogaceniem świątyń Jego . . za te rozliczne ozdoby i dary, które z rąk Pana w Trójcy jedynego odbierają, zalecając Szan. Dusz Pasterzom, aby Parafianów tak czynnych koło kościołów swoich z ambony nie tylko imieniem naszém pochwalili, lecz podziękę i błogosławieństwo nasze i modły takowym oznajmili. Przy czém nie płonną mamy nadzieję, że i z innych Dekanatów nadejdą podobne wiadomości miłe o ruchliwości pobożnéj, i o tych pamiątkach, które kapłani za życia już z dochodów Oblubienicy Jezusa, a mianowicie teraz z owych znaczniejszych sum zaległych po sobie przy świątyniach zostawiają, z wdzięczności za swoje szczytne od Chrystusa wywyższenie, za uposażenie na całe życie, za obfite dla siebie i drugich żniwa doczesne i wieczne i t. p.

Prócz tego wzywamy JJks. Dziekanów, aby podczas wizyty Dekan. rzeczy sprawione zawsze wciągali do Inwentarzów buch. a wierny ich spis wraz z liczbami, pod któremi wpisane zostały, Nam nadesłali.

L. K. 2495.

Sprawozdanie o Stowarzyszeniu wzajemnych modłów.

Według ostatniego ogłoszenia w Kurrendzie VII. z r. 1857. składało się Stowarzyszenie wzajemnych modłów o świątobliwą godzinę śmierci z 271 kapłanów. Przybył wciągu roku 1 tylko kapłan do Stowarzyszenia Jks. Wawrzeniec Marchoń katecheta przy szkole głównéj panieńskiéj w klastorze PP. Klaryssek w Starym Sączu; umarło zaś kapłanów 5, których imiona i nazwiska w czasie swoim kwoli odprawienia za ich duszę przez zostających przy życiu członków Stowarzyszenia po 1 Mszy ś. po szczególe ogłoszone były. Zmniejszyło się przeto Stowarzyszenie o 4 członków i składa się obecnie z 267 kapłanów.

Czytamy w Ewangelii ś. Jana w r. 13. w. 1. „*Wiedząc Jezus, iż przyszła godzina jego, aby przyszedł z tego świata do Ojca.*“ miejmyż zatem Bracia w Chrystusie *tę godzinę* zawsze w pamięci, abyśmy wraz z powierzonemi pieczy naszéj owieczkami szczęśliwie z tego świata na łono Ojca w niebiesiech przeszli.

Z Prezydium Biskupiego, w Tarnowie dnia 30. Sierpnia 1858.

N. 2584.

Prenumeracyja na Żywota ŚŚ. ks. Piotra Skargi ogłasza się.

W. Kongregacyja OO. Mechitarzystów w Wiedniu według załączonego Programu ·/. zamyśla wydrukować na nowo, a to 13. wydanie *Żywotów ŚŚ. ks. Piotra Skargi* z 1. Stycznia r. p. w 12. zeszytach po 30 kr. b. m. w 2. tomach. Już to w skutek uprzéjmego Pisma JWks. Jakóba Bosagi Arcybiskupa Cezaryjskiego i Opata téjże kongr. z 14. Sierpnia r. b. już to z powodu wszechstronnego pożytku dla ludu prawowiernego wzywamy JJks. Dusz Pasterzy, aby pobożnemu ludowi dzieło wzmiankowane zalecali, i zaliczki zbierali a to na końcu Października r. b. do Konzystorza Naszego nadesłali.

Tudzież obowięzujemy JJks. dozorców szkół, do udzielenia 1. Egz. PP. Dyrektorom szkół Normalnych celem zbierania prenumeraty u młodzieży.

Z konzystorza Biskupiego. Tarnow 23. Września 1858.

Casus practici.

I. Neo cooperator delegatus ad assistentiam matrimonio inter viduum & virginem contrahendo, quærit e parocho, num has nuptias benedicat; sive recitet Psalmum 127. *Beati omnes &c* et 2. subsequas orationes, quae continentur in Rituali ad finem *Ritus celebrandi Matrimonii Sacramentum*... Quaeritur, quid respondendum? Resp. Secundum Ritualia sunt hae nuptiae benedicendae utpote inter viduum & mulierem nemini usquam nuptam; in nuptiis vero inter virum quemcunq.& *viduam* benedictio iterari non debet. Cf. S. Thomam in 4. dist. 42. q. 3. art. 2, ad 1.

II. Cooperator *Missam pro sponsis*, ex quibus *sponsa mulier vidua* est, in festo dupl. celebraturus quaerit e parocho, num Missa *votiva pro sponsis*, an Missa festi currentis litanda sit. Quaeritur, quid respondendum sit? Resp. esse dicendam Missam de die; nam si mulier est vidua, non solum debet omitti *benedictio nuptiarum*, sed etiam *Missa propria pro sponso et sponsa*. S. R. C 3. Martii 1761.

III. Quibus diebus celebrari possit Missa *votiva pro sponsis* et quo ritu? Resp. *Missa votiva pro sponsis* celebrari potest qualibet die exceptis dominicis aliisque festis de praecepto ac duplicibus 1. et 2. classis, diebusq. festa duplicia omnino excludentibus, ad quos pertinent Octavae privilegiatae. In his diebus exceptis est dicenda Missa de die cum commemoratione nuptiarum sub distincta conclusione. Si vero Missa *votiva pro sponso et sponsa* celebrari potest, legenda est in colore albo et *sine Gl. et Cr.* cum tribus orationibus, prima videlicet ejusdem Missae votivae propria, ut habetur in fine Missalis, 2. et 3. diei occurrentis, ut in rubric. Tit. VII n. 3. de commem. dein cum *Benedicamus Domino* et ultimo Evangelio S. Joannis. S. R. C. 30. Dec. 1783 approb. Pio VI. 7. Jann. 1784; 28. Febr. 1818, 20. April 1822.

Plura desuper legi possunt in opere Clariss. Probst. die Verwaltung der hochl. Eucharistie pag. 665—671 §. 149. ubi inter alia refutatur sententia Cl. Christophori Hœflinger in *Manuali Rituum* ex a. 1843 pag. 151. n. 6. impressa tenoris, quod *Missa pro sponsis celebranda cum Gloria et Credo.*

Josephus Alojsius,
Episcopus Tarnoviensis.

E Consistorio Episcopali,
Tarnoviae, die 23. Sept. 1858.
PAULUS PIKULSKI, Cancellarius.

Typis Anastasii Rusinowski Tarnoviæ.